

Sygn. akt VI U 469/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23/06/2020 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Kryńska - Mozolewska

Protokolant: Aleksandra Włodawiec

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2020 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania N. O.

od decyzji (...)w P. z dnia (...)

przeciwko (...)w P.

o zasiłek chorobowy

orzeka:

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje prawo dla odwołującej do wypłaty zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego w wysokości 100% podstawy wymiaru za okres od 4 września 2018 r. do 17 lutego 2019 r. po zmarłym dnia 23 lutego 2019 r. Z. O..

Sygn. akt VI U 469/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 lipca 2019 roku, znak: (...)w P. przyznał N. O. prawo do wypłaty niezrealizowanego zasiłku chorobowego z ubezpieczenia chorobowego od 7 października 2018 roku do 17 lutego 2019 roku w wysokości 70% podstawy wymiaru po zmarłym dnia 23 lutego 2019 roku Z. O., uznał, że zmarły dnia 23 lutego 2019 roku Z. O. nie miał prawa do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego za okres od 4 września 2018 roku do 17 lutego 2019 roku oraz uznał, że zmarły nie miał prawa do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia chorobowego za okres od 4 września 2018 roku do 6 października 2018 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wyłączną przyczyną wypadku przy pracy, jakiemu Z. O. uległ dnia 4 września 2018 roku było naruszenie przez niego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia wskutek rażącego niedbalstwa: brak kasku ochronnego. W związku z tym Z. O. nie miał prawa do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego. Jednocześnie nie miał on prawa do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia chorobowego za okres od 4 września 2018 roku do 6 października 2018 roku, bowiem za ten okres zachowywał on prawo do wynagrodzenia na podstawie art. 92 Kodeksu pracy.

(decyzja z dnia 31.07.2019r. – akta organu rentowego)

Od powyższej decyzji N. O. wniosła odwołanie argumentując, że przyczyna w postaci braku kasku ochronnego nie była wyłączną przyczyną wypadku przy pracy, bowiem był on spowodowany licznymi zaniedbaniami ze strony pracodawcy. Odwołująca się wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie, że Z. O. miał prawo do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego za okres od 4 września 2018 roku do 17 lutego 2019 roku oraz przyznanie N. O. prawa

do wypłaty zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego za okres od 4 września 2018 roku do 17 lutego 2019 roku w wysokości 100% podstawy wymiaru po zmarłym 23 lutego 2019 roku wskutek wypadku przy pracy Z. O..

(odwołanie – k. 4 – 7)

W odpowiedzi na odwołanie (...) wniósł o jego oddalenie w całości. W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy podał, że według niego wyłączną przyczyną wypadku przy pracy było naruszenie przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia wskutek rażącego niedbalstwa – nie użycie kasku ochronnego.

(odповідь na odwołanie – k. 14 – 15)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 4 września 2018 roku Z. O. rozpoczął pracę o godzinie 7:00 rano. Tego dnia około godziny 12:00 przystąpiono do rozbiórki rusztowania z poziomu piątej, kondygnacji. Zadaniem Z. O., stojącego na poziomie gruntu, był odbiór poszczególnych elementów konstrukcji rusztowania, które były podawane z góry na linie przez H. S.. L. była założona na złącze hakowe. H. S. zamocował ramę rusztowania do haka liny, a następnie uszkodzony rozpoczął opuszczanie elementu w dół stopniowo luzując linę. Nagle element wypiął się z haka i spadł na ziemię, uderzając Z. O. w głowę, powodując uraz czaszki. Poszkodowany w trakcie zdarzenia nie używał hełmu ochronnego. Z. O. w momencie podjęcia pracy nie posiadał podpisanej umowy, nie posiadał też badań lekarskich dopuszczających do wykonywania prac na danym stanowisku ani aktualnego szkolenia BHP.

Wypadek z dnia 4 września 2018 roku został uznany w protokole powypadkowym za wypadek przy pracy. W wyniku tego wypadku uszkodzony Z. O. zmarł dnia 23 lutego 2019 roku.

(dowód: protokół powypadkowy nr 001/2018r. – k. 9 – 11, odpis skrócony aktu zgonu – akta organu rentowego)

Brak kasku ochronnego nie miał żadnego wpływu na zaistnienie wypadku z dnia 4 września 2018 roku, a co najwyżej mógł mieć wpływ na jego skutki. Bezpośrednią przyczyną wypadku przy pracy było uderzenie przez spadający element rusztowania. Z kolei przyczyny pośrednie były związane z naruszeniem przez pracodawcę przepisów BHP poprzez:

- zastosowanie haków niewyposażonych w urządzenia zamykające gardziel, a także nieprzeprowadzenie oceny stopnia zużycia haków i ustalenie ich przydatności do dalszej pracy przed rozpoczęciem zmiany roboczej przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje,
- niezapewnienie instrukcji BHP dotyczącej transportu pionowego,
- niewyznaczenie strefy niebezpiecznej,
- niezapewnienie szkolenia BHP,
- niedokonanie lub niewłaściwe dokonanie oceny ryzyka zawodowego i niezapoznanie z nią uszkodzonego.

Ponadto przyczynami wypadku przy pracy było również niezapewnienie przez pracodawcę właściwego i skutecznego nadzoru nad pracami i stosowaniem środków ochrony indywidualnej, a także zbyt krótki wysięgnik do montażu zbloca hakowego, który nie zapewniał bezkolizyjnego transportu pionowego.

Przyczyny wypadku z dnia 4 września 2018 roku były związane z naruszeniem przepisów BHP przez pracodawcę, a nie przez uszkodzonego. Ponadto nie można stwierdzić, czy naruszenie przepisów BHP polegające na niestosowaniu przez uszkodzonego kasku ochronnego było spowodowane umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, ponieważ pracownik nie został przeszkolony z zakresu BHP oraz nie został zapoznany z zasadami BHP wynikającymi z instrukcji BHP.

Poszkodowany nie został też poddany badaniom lekarskim mającym ustalić możliwość wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku.

(dowód: opinia biegłego z zakresu BHP – k. 32 – 38, protokół kontroli PIP – k. 39 – 42)

Poszkodowany Z. O. był zdolny do wykonywania pracy przed 4 września 2018 roku. Składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne były naliczone od 7 czerwca 2018 roku.

(dowód: pismo z dnia 06.04.2020r. – k. 75)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o protokół powypadkowy, protokół kontroli PIP, pismo z dnia 6 kwietnia 2020 roku, odpis skrócony aktu zgonu oraz wnioski zawarte w opinii biegłego z zakresu BHP. Opinia ta została sporządzona w sposób fachowy i jasny, jej wnioski są logicznie uzasadnione. Ponadto żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania tej opinii. Jednocześnie w zakresie przyczyn wypadku oraz oceny zachowania poszkodowanego Sąd oparł się na wnioskach opinii biegłego z zakresu BHP i odmówił wiarygodności protokołowi powypadkowemu w tej części, w jakiej ustalenia protokołu są sprzeczne z opinią BHP, np. co do przypisania zachowaniu poszkodowanego rażącego niedbalstwa.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie jest odwołanie N. O. od decyzji ZUS odmawiającej jej prawa do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego za okres od 4 września 2018 roku do 17 lutego 2019 roku po jej zmarłym mężu Z. O..

Zgodnie z art. 6 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. - Dz. U. z 2019 roku, poz. 1205; dalej jako: ustawa wypadkowa) z tytułu wypadku przy pracy przysługuje zasiłek chorobowy dla ubezpieczonego, którego niezdolność do pracy spowodowana została wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową. Przesłanką przyznania owego zasiłku chorobowego, jak wynika z treści przywołanej regulacji, jest więc stwierdzenie u ubezpieczonego niezdolności do pracy, a także uznanie zdarzenia, które doprowadziło do tej niezdolności za wypadek przy pracy. Zgodnie zaś z art. 3 ust. 1 ustawy wypadkowej za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych, podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia, czy też w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

W niniejszej sprawie strony nie kwestionowały, że zdarzenie z dnia 4 września 2018 roku wyczerpuje znamiona wypadku przy pracy w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy wypadkowej. ZUS w swojej argumentacji oparł się bowiem na art. 21 ust. 1 tej ustawy, zgodnie z którym świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego nie przysługują ubezpieczonemu, gdy wyłączną przyczyną wypadków, o których mowa w art. 3, było udowodnione naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez niego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa. Z ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego wynika, że przyczynami wypadku z dnia 4 września 2018 roku były liczne naruszenia zasad BHP przez pracodawcę, w tym:

- zastosowanie haków niewyposażonych w urządzenia zamykające gardziel, a także nieprzeprowadzenie oceny stopnia zużycia haków i ustalenie ich przydatności do dalszej pracy przed rozpoczęciem zmiany roboczej przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje,
- niezapewnienie instrukcji BHP dotyczącej transportu pionowego,
- niewyznaczenie strefy niebezpiecznej,

- niezapewnienie szkolenia BHP,

- niedokonanie lub niewłaściwe dokonanie oceny ryzyka zawodowego i niezapoznanie z nią poszkodowanego.

Sąd uznał, dzieląc w tym zakresie wnioski biegłego, że poszkodowanemu nie można zarzucić rażącego niedbalstwa w zakresie braku kasku ochronnego. Rażące niedbalstwo występuje bowiem wówczas, gdy dana osoba jest świadoma, że narusza pewne normy, ale bezpodstawnie przypuszcza, że uda się jej uniknąć negatywnych konsekwencji swojego zachowania. W niniejszej sprawie poszkodowany nie był zaś przeszkolony z zakresu BHP, nie wykazano również, aby pracodawca pouczył go o nakazie używania kasku ochronnego, czy też w ogóle mu taki kask przekazał. Wobec tego nie można mówić w przypadku poszkodowanego o rażącym niedbalstwie. Poza tym, nawet w przypadku uznania, że poszkodowanemu można jednak przypisać rażące niedbalstwo, to i tak nie jest spełniona przesłanka wyłącznej przyczyny z art. 21 ust. 1 ustawy wypadkowej. Regulacja ta wymaga bowiem, aby naruszenie przepisów przez poszkodowanego było wyłączną przyczyną wypadku przy pracy. Jak zaś słusznie wskazuje się w orzecznictwie, zachowanie ubezpieczonego stanowi wyłączną przyczynę wypadku tylko w takiej sytuacji, gdy oprócz tego zachowania nie występują inne - w szczególności działania innych osób, które mogą stanowić przyczynę współsprawczą zdarzenia. Wystąpienie jakiegokolwiek czynnika, niezależnego od poszkodowanego, uniemożliwia przyjęcie wyłącznej przyczyny leżącej po stronie poszkodowanego. Wówczas nawet przy stwierdzeniu winy umyślnej pracownika, zachowuje on prawo do świadczeń (wyrok SA w Lublinie z dnia 13 października 2016 roku, sygn. akt III AUa 371/16). W niniejszej sprawie, jak wyczerpująco wskazał biegły z zakresu BHP i co znajduje w części potwierdzenie nawet w protokole powypadkowym, głównymi przyczynami wypadku przy pracy były naruszenia przepisów BHP przez pracodawcę. W tej sytuacji nie jest spełniona przesłanka z art. 21 ust. 1 ustawy wypadkowej, argumentacja ZUS jest więc błędna, a poszkodowany zachowywał prawo do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego za cały okres wskazany w zaskarżonej decyzji.

W niniejszej sprawie bezsporna była niezdolność poszkodowanego do pracy w okresie od 4 września 2018 roku do 17 lutego 2019 roku. Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy wypadkowej zasiłek chorobowy z ubezpieczenia wypadkowego przysługuje niezależnie od okresu podlegania ubezpieczeniu. Wobec tego zasiłek chorobowy przysługiwał poszkodowanemu już od pierwszego dnia niezdolności do pracy, czyli od dnia 4 września 2018 roku aż do 17 lutego 2019 roku. Jednocześnie Sąd ustalił, że poszkodowany zmarł dnia 23 lutego 2019 roku. W tej sytuacji zastosowanie znajdzie regulacja z art. 65 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. – Dz. U. z 2020r., poz. 870; dalej jako: ustawa zasiłkowa), zgodnie z którą w razie śmierci ubezpieczonego przed podjęciem należnego mu zasiłku, zasiłek wypłaca się osobom uprawnionym do podjęcia wynagrodzenia lub dochodu ubezpieczonego. Zgodnie zaś z art. 63¹ § 2 KP jedną z takich osób jest małżonek, którym w niniejszej sprawie jest odwołująca się N. O.. Wobec powyższego Sąd uznał, że poszkodowany Z. O. miał prawo do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego za okres od 4 września 2018 roku do 17 lutego 2019 roku oraz, że prawo do tego zasiłku przysługuje N. O..

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.